

Nr 318.

Av fru **Svenson** och herr **Nilsson, Bror**, *angående reglering av torghandeln och den ambulerande handeln med svensk frukt m. m.*

Vid mitten av 1940-talet vidtogos omfattande nyplanteringar i de svenska fruktodlingarna, och antalet fruktträd i de kommersiella odlingarna fördubblades. Då nyplanteringarna mot slutet av 1940-talet började lämna avkastning, fingo fruktodlarna efter hand svårigheter att vinna avsättning för sina produkter, enär de allt större svenska skördarna kommo samtidigt som en betydande import av frukt satte in. Speciellt märkbart blev detta år 1950, då stora partier svensk frukt trots låga odlarpriser inte vunno avsättning utan fingo kastas bort.

Den svenska fruktens svårighet att hävda sig vid utländsk konkurrens torde till stor del bero på att den inte alltid tillhandahållits konsumenterna i tillfredsställande skick. Den utländska varan presenteras som regel köparen sorterad och packad, och i de fall detta också sker med den svenska frukten är denna överlägsen den utländska till följd av den inhemska varans högre kvalitet. I den mån den svenska frukten är underlägsen den utländska beträffande sortering och packning försvåras emellertid avsättningsmöjligheterna för den förstnämnda.

Den 20 september 1951 updrog Kungl. Maj:t åt dåvarande jordbruksministern att tillkalla sakkunniga att utreda bl. a. frukodlingens problem.

I direktiven till utredningen, som skall omfatta trädgårdsnäringen över huvud taget, heter det bl. a.: »Det synes vidare angeläget, att de problem, som kunna föreligga på ifrågavarande område, i största möjliga utsträckning skola lösas genom åtgärder från näringens egen sida. Därmed uteslutes givetvis ej möjligheten av att även statliga åtgärder kunna finnas påkallade i vissa avseenden, exempelvis i fråga om kvalitetsbestämmelserna».

Betydande kvantiteter svensk frukt försäljas årligen på våra torgplatser. Härvid förekommer det ofta att varan tillhandahålles köparen i ett mindre tilltalande skick. Likaså förses konsumenterna, speciellt i Norrland, årligen med stora kvantiteter svensk frukt genom den s. k. ambulerande handeln. Det vanliga torde här vara, att för direkt konsumtion olämplig frukt uppköpes i fruktodlingsdistrikten för att sedan i primitiva förpackningar sändas med järnväg eller bil till avsättningsorten. På denna sker sedan försäljningen oftast direkt från järnvägsvagnen eller bilen i ett skick, som tillfredsställer varken producenter eller konsumenter.

Med tanke på fruktens karaktär av livsmedel synes det oss angeläget, att densamma saluföres under för konsumenten betryggande former. Fruktodlarna arbeta sedan ett år tillbaka med att försöka höja kvaliteten på den svenska frukten genom bl. a. antaganden av sorterings- och packningsbestämmelser för svensk frukt, vilka av Sveriges standardiseringskommission fastställts som provisorisk svensk standard. Denna har i stor utsträckning tillämpats under 1951, och odlarna äro således själva inne på den linje, som förordas i direktiven för trädgårdsutredningen. Beträffande torghandeln och den ambulerande handeln kunna odlarna emellertid inte ensamma bidra till en förbättring, utan torde här krävas andra åtgärder.

Främsta orsaken till att stora mängder för direkt konsumtion olämplig frukt föras i marknaden torde bl. a. vara bristen på industrier för tillvartagande av dessa partier. Viss tillverkning har redan igångsatts av främst äppelmust. Denna fabrikation saknar emellertid tillräcklig omfattning för att effektivt kunna lösa det problem, som den sämre frukten utgör. Fruktkonserver tillverkas även i mindre omfattning, men försäljningen härav är förenad med svårigheter på grund av den konkurrens dessa produkter få upptaga med utländska fabrikat, som sedan länge äro väl inarbetade i handeln.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att direktiven för trädgårdsutredningen utvidgas att direkt omfatta torghandeln, den ambulerande handeln samt möjligheterna för en utvidgning av fruktindustrien.

Stockholm den 26 januari 1952.

Gärda Svenson.

B. A. Nilsson.